

UMOWA

między Unią Europejską a Republiką Mołdawii dotycząca działań operacyjnych prowadzonych przez Europejską Agencję straży granicznej i przybrzeżnej w Republice Mołdawii

UNIA EUROPEJSKA

oraz

REPUBLIKA MOŁDAWII,

zwane dalej indywidualnie „Stroną”, a wspólnie „Stronami”,

MAJĄC NA UWADZE, że mogą pojawić się sytuacje, w których Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (zwana dalej „Agencją”) koordynuje współpracę operacyjną między państwami członkowskimi Unii Europejskiej a Republiką Mołdawii, w tym na terytorium Republiki Mołdawii,

MAJĄC NA UWADZE, że należy ustanowić ramy prawne w formie umowy o statusie w odniesieniu do sytuacji, w których członkowie zespołu rozmieszczeni przez Agencję będą mieli uprawnienia wykonawcze na terytorium Republiki Mołdawii,

MAJĄC NA UWADZE, że umowa o statusie może przewidywać utworzenie przez Agencję biur antenowych na terytorium Republiki Mołdawii w celu ułatwienia i poprawy koordynacji działań operacyjnych oraz zapewnienia skutecznego zarządzania zasobami ludzkimi i technicznymi Agencji,

UWZGLĘDNIAJĄC wysoki poziom ochrony danych osobowych w Republice Mołdawii i Unii Europejskiej oraz,

UWZGLĘDNIAJĄC, że Republika Mołdawii ratyfikowała Konwencję Rady Europy nr 108 z dnia 28 stycznia 1981 r. o ochronie osób w związku z automatycznym przetwarzaniem danych osobowych oraz protokół dodatkowy do tej konwencji,

MAJĄC NA UWADZE, że poszanowanie praw człowieka i zasad demokratycznych stanowi podstawę współpracy między Stronami,

BIORĄC POD UWAGĘ, że Republika Mołdawii ratyfikowała Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności z dnia 4 listopada 1950 r., a prawa wymienione w tej konwencji odpowiadają prawom w Karcie praw podstawowych Unii Europejskiej,

BIORĄC POD UWAGĘ, że wszystkie działania operacyjne Agencji na terytorium Republiki Mołdawii powinny być w pełni zgodne z prawami podstawowymi i umowami międzynarodowymi zawartymi przez Unię Europejską, jej państwa członkowskie lub Republikę Mołdawii,

BIORĄC POD UWAGĘ, że wszyscy uczestnicy działania operacyjnego są zobowiązani do zachowania najwyższych standardów uczciwości, etyki zawodowej i profesjonalizmu oraz do poszanowania praw podstawowych, a także do wypełniania obowiązków nałożonych na nich postanowieniami planu operacyjnego i kodeksu postępowania Agencji,

POSTANOWIŁY ZAWRZEĆ NASTĘPUJĄCĄ UMOWĘ:

Artykuł 1

Zakres stosowania

1. Niniejsza umowa reguluje kwestie niezbędne do rozmieszczenia zespołów zarządzania granicami – utworzonych w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej – w Republice Mołdawii, w której członkowie takich zespołów mogą realizować uprawnienia wykonawcze.

2. Działania operacyjne, o których mowa w ust. 1, mogą być prowadzone na terytorium Republiki Mołdawii znajdującym się pod kontrolą konstytucyjnych organów Republiki Mołdawii, w tym na jej granicach.

Artykuł 2

Definicje

Do celów niniejszej umowy stosuje się następujące definicje:

- (1) „działanie operacyjne” oznacza wspólną operację lub szybką interwencję na granicy;
- (2) „Agencja” oznacza Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej ustanowioną rozporządzeniem (UE) 2019/1896 ⁽¹⁾ w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej lub zmianami do tego rozporządzenia;
- (3) „kontrola graniczna” oznacza działania podejmowane na granicy zgodnie z niniejszą umową i do celów w niej określonych, wyłącznie w odpowiedzi na zamiar przekroczenia tej granicy lub na akt jej przekroczenia, bez względu na wszelkie inne okoliczności, składające się z odprawy granicznej oraz ochrony granicy;
- (4) „zespoły zarządzania granicami” oznaczają zespoły utworzone w ramach stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczane podczas wspólnych operacji oraz w ramach szybkich interwencji na zewnętrznych granicach w państwach członkowskich i w państwach trzecich;
- (5) „forum konsultacyjne” oznacza organ doradczy ustanowiony przez Agencję na podstawie art. 108 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
- (6) „stała służba Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej” oznacza stałą służbę Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej określoną w art. 54 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
- (7) „policja graniczna” oznacza policję graniczną Ministerstwa Spraw Wewnętrznych Republiki Mołdawii;
- (8) „EUROSUR” oznacza ramy wymiany informacji i współpracy między państwami członkowskimi i Europejską Agencją Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- (9) „obserwator praw podstawowych” oznacza obserwatora praw podstawowych działającego na podstawie art. 110 rozporządzenia (UE) 2019/1896;
- (10) „rodzime państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie, z którego członek personelu został rozmieszczony lub oddelegowany do stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;
- (11) „zdarzenie” oznacza sytuację związaną z nielegalną imigracją, przestępczością transgraniczną lub zagrożeniem życia migrantów na granicach zewnętrznych Unii Europejskiej lub Republiki Mołdawii, wzdłuż tych granic lub w ich pobliżu;
- (12) „wspólna operacja” oznacza działanie koordynowane lub organizowane przez Agencję w celu wsparcia organów krajowych Republiki Mołdawii odpowiedzialnych za kontrolę graniczną, mające na celu sprostanie wyzwaniom takim jak nielegalna imigracja, obecne lub przyszłe zagrożenia na granicach Republiki Mołdawii lub przestępczość transgraniczna, lub mające na celu dostarczanie zwiększonej pomocy technicznej i operacyjnej w zakresie kontroli tych granic;
- (13) „członek zespołu” oznacza członka stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej rozmieszczonego w ramach zespołu zarządzania granicami w celu uczestnictwa w działaniu operacyjnym;
- (14) „państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie Unii Europejskiej;
- (15) „obszar operacyjny” oznacza obszar geograficzny, na którym ma być prowadzona działalność operacyjna;
- (16) „uczestniczące państwo członkowskie” oznacza państwo członkowskie uczestniczące w działaniu operacyjnym poprzez zapewnienie wyposażenia technicznego lub personelu stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej;

⁽¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/1896 z dnia 13 listopada 2019 r. w sprawie Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej oraz uchylenia rozporządzeń (UE) nr 1052/2013 i (UE) 2016/1624 (Dz.U. UE L 295 z 14.11.2019, s. 1).

- (17) „dane osobowe” oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej („osobie, której dane dotyczą”); możliwa do zidentyfikowania osoba fizyczna to osoba, którą można bezpośrednio lub pośrednio zidentyfikować, w szczególności na podstawie identyfikatora takiego jak imię i nazwisko, numer identyfikacyjny, dane o lokalizacji, identyfikator internetowy lub jeden bądź kilka szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej;
- (18) „szybka interwencja na granicy” oznacza działanie mające na celu zareagowanie w obliczu szczególnego i wyjątkowo trudnego wyzwania na granicach Republiki Mołdawii poprzez rozmieszczenie zespołów zarządzania granicami na czas określony na terytorium Republiki Mołdawii w celu prowadzenia kontroli granicznej wspólnie z organami krajowymi Republiki Mołdawii odpowiedzialnymi za kontrolę graniczną;
- (19) „personel statutowy” oznacza personel zatrudniony przez Europejską Agencję Straży Granicznej i Przybrzeżnej zgodnie z regulaminem pracowniczym urzędników Unii Europejskiej i warunkami zatrudnienia innych pracowników Unii Europejskiej, określonymi w rozporządzeniu Rady (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 ^(?).

Artykuł 3

Wszczęcie działań operacyjnych

1. Działanie operacyjne na mocy niniejszej umowy wszczyna dyrektor wykonawczy Agencji pisemną decyzją wydaną na pisemny wniosek właściwych organów Republiki Mołdawii. Taki wniosek zawiera opis sytuacji, prawdopodobne cele i przewidywane potrzeby oraz profile potrzebnych członków personelu, w tym, w stosownych przypadkach, członków personelu mających uprawnienia wykonawcze.
2. Jeżeli dyrektor wykonawczy Agencji stwierdzi, że wnioskowane działanie operacyjne prawdopodobnie doprowadzi do mających poważny charakter lub mogących się powtarzać naruszeń praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej, podejmuje decyzję o niewszczynianiu takiego działania operacyjnego.
3. Jeżeli po otrzymaniu wniosku, o którym mowa w ust. 1, dyrektor wykonawczy Agencji uzna, że do podjęcia decyzji o wszczęciu działania operacyjnego niezbędne są dalsze informacje, może się o nie zwrócić lub upoważnić ekspertów Agencji do odbycia podróży do Republiki Mołdawii w celu dokonania oceny sytuacji na miejscu. Republika Mołdawii taką podróż umożliwia.
4. Dyrektor wykonawczy Agencji podejmuje decyzję o niewszczynianiu działania operacyjnego, jeżeli uzna, że istnieje uzasadniona przesłanka do zawieszenia lub zakończenia takiego działania na podstawie odpowiednich postanowień art. 18.

Artykuł 4

Plan operacyjny

1. Agencja i Republika Mołdawii uzgadniają plan operacyjny dla każdego działania operacyjnego zgodnie z art. 38 i 74 rozporządzenia (UE) 2019/1896. Plan operacyjny jest wiążący dla Agencji, Republiki Mołdawii i uczestniczących państw członkowskich.
2. Plan operacyjny i zmiany do tego planu wymagają zgody każdego państwa członkowskiego sąsiadującego z Republiką Mołdawii lub graniczącego z obszarem operacyjnym.
3. Plan operacyjny określa szczegółowo aspekty organizacyjne i proceduralne działania operacyjnego, w tym:
 - a) opis sytuacji wraz ze sposobem działania i celami rozmieszczenia, w tym cel operacyjny;
 - b) czas, przez jaki zgodnie z szacunkami ma trwać działanie operacyjne, aby można było zrealizować jego cel;

^(?) Dz.U. UE L 56 z 4.3.1968, s. 1.

- c) obszar operacyjny;
- d) opis zadań, w tym tych, które wymagają uprawnień wykonawczych, zakresu odpowiedzialności, w tym w kwestii poszanowania praw podstawowych i wymogów dotyczących ochrony danych, oraz specjalnych poleceń dla zespołów, w tym w zakresie dopuszczalnego korzystania z baz danych i dopuszczalnych rodzajów broni służbowej, amunicji i wyposażenia w Republice Mołdawii;
- e) skład zespołu zarządzania granicami, a także rozmieszczenie innego odpowiedniego personelu/obecność innych członków personelu statutowego Agencji, w tym obserwatorów praw podstawowych;
- f) przepisy dotyczące dowodzenia i kontroli, w tym imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe funkcjonariuszy straży granicznej lub innego odpowiedniego personelu Republiki Mołdawii odpowiedzialnych za współpracę z członkami zespołu i z Agencją, w szczególności imiona i nazwiska oraz stopnie służbowe tych funkcjonariuszy straży granicznej lub innego odpowiedniego personelu, którzy sprawują dowództwo w czasie rozmieszczenia, oraz pozycję członków zespołu w strukturze dowodzenia;
- g) wyposażenie techniczne rozmieszczane w czasie działania operacyjnego, w tym szczególne wymogi, takie jak warunki użytkowania, wymagany personel do obsługi, transport i inna logistyka oraz przepisy finansowe;
- h) szczegółowe zasady dotyczące natychmiastowego zgłaszania przez Agencję zarządowi i odpowiednim organom uczestniczącym państw członkowskich i Republiki Mołdawii wszelkich zdarzeń, które miały miejsce w trakcie działania operacyjnego prowadzonego na mocy niniejszej umowy;
- i) system sprawozdawczości i oceny zawierający poziomy odniesienia dla sprawozdania z oceny, w tym w zakresie ochrony praw podstawowych, oraz ostateczny termin składania sprawozdania z oceny końcowej;
- j) [Celowo pozostawiono puste];
- k) warunki współpracy z organami i jednostkami organizacyjnymi Unii innymi niż Agencja, z innymi państwami trzecimi lub z organizacjami międzynarodowymi;
- l) ogólne instrukcje dotyczące sposobu zapewnienia ochrony praw podstawowych podczas działania operacyjnego, w tym poprzez ochronę danych osobowych i spełnienie wymogów obowiązujących międzynarodowych instrumentów dotyczących praw człowieka;
- m) procedury, za pomocą których osoby potrzebujące ochrony międzynarodowej, ofiary handlu ludźmi, osoby małoletnie bez opieki oraz inne osoby w szczególnie trudnej sytuacji są kierowane do właściwych organów krajowych, które mogą im udzielić odpowiedniej pomocy;
- n) procedury określające mechanizm przyjmowania i przekazywania do Agencji i Republiki Mołdawii skarg (w tym skarg wniesionych na podstawie art. 8 ust. 5 poniżej) na wszelkie osoby uczestniczące w działaniu operacyjnym, w tym na funkcjonariuszy straży granicznej lub inny odpowiedni personel Republiki Mołdawii oraz członków zespołu, dotyczące zarzucanych naruszeń praw podstawowych w kontekście udziału w działaniu operacyjnym Agencji;
- o) rozwiązania logistyczne, w tym informacje dotyczące warunków pracy oraz uwarunkowań panujących na obszarach, na których ma być prowadzone działanie operacyjne oraz
- p) przepisy dotyczące biura antenowego, utworzonego na podstawie art. 6.

4. Wszelkie zmiany lub dostosowania planu operacyjnego wymagają zgody Agencji i Republiki Mołdawii, po zasięgnięciu opinii uczestniczących państw członkowskich.

5. Wymiana informacji i współpraca operacyjna do celów EUROSUR odbywają się zgodnie z zasadami tworzenia i udostępniania szczególnych obrazów sytuacji, które zostaną ustanowione w planie operacyjnym dotyczącym danego działania operacyjnego.

6. Ocena działania operacyjnego, o której mowa w ust. 3 lit. i) niniejszego artykułu, przeprowadzana jest wspólnie przez Republikę Mołdawii i Agencję.

7. Warunki współpracy z organami i jednostkami organizacyjnymi Unii, o których mowa w ust. 3 lit. k) niniejszego artykułu, realizowane są zgodnie z odpowiednimi mandatami tych organów i jednostek organizacyjnych i w ramach dostępnych zasobów.

Artykuł 5

Zgłaszanie zdarzeń

1. Agencja i policja graniczna mają system zgłaszania zdarzeń umożliwiający terminowe zgłaszanie wszelkich zdarzeń, które miały miejsce w trakcie działania operacyjnego prowadzonego na mocy niniejszej umowy.
2. Agencja i Republika Mołdawii udzielają sobie wzajemnej pomocy w prowadzeniu wszelkich niezbędnych dochodzeń i postępowań w sprawie zdarzeń zgłoszonych za pośrednictwem tego systemu, w zakresie zadań takich jak identyfikacja świadków oraz gromadzenie i przedstawianie dowodów, w tym składanie wniosków o uzyskanie i – w stosownych przypadkach – przekazanie przedmiotów związanych ze zgłoszonym zdarzeniem. Przekazane przedmioty mogą podlegać obowiązkowi zwrotu na zasadach określonych przez właściwy organ, który je dostarczył.

Artykuł 6

Biura antenowe

1. Agencja może tworzyć biura antenowe na terytorium Republiki Mołdawii, aby ułatwić i usprawnić koordynację działań operacyjnych oraz aby zapewnić skuteczne zarządzanie zasobami kadrowymi i technicznymi Agencji. O lokalizacji biura antenowego decyduje Agencja po konsultacji z odpowiednimi organami Republiki Mołdawii.
2. Biura antenowe są tworzone zgodnie z potrzebami operacyjnymi i działają przez okres niezbędny do przeprowadzenia przez Agencję działań operacyjnych w Republice Mołdawii. Za zgodą Republiki Mołdawii Agencja może ten okres przedłużyć.
3. Biurem antenowym zarządza powołany przez dyrektora wykonawczego na stanowisko kierownika biura antenowego przedstawiciel Agencji, którego zadaniem jest nadzorowanie całości pracy biura.
4. W stosownych przypadkach biura antenowe:
 - a) zapewniają wsparcie operacyjne i logistyczne oraz zapewniają koordynację działań Agencji na danych obszarach operacyjnych;
 - b) zapewniają Republice Mołdawii wsparcie operacyjne na danych obszarach operacyjnych;
 - c) monitorują działalność zespołów i regularnie składają sprawozdania do siedziby głównej Agencji;
 - d) współpracują z Republiką Mołdawii we wszystkich kwestiach związanych z praktyczną realizacją działań operacyjnych organizowanych przez Agencję w Republice Mołdawii, w tym we wszelkich dodatkowych kwestiach, które mogą wystąpić w trakcie tych działań;
 - e) wspierają koordynatora we współpracy z Republiką Mołdawii we wszystkich kwestiach związanych z ich wkładem w działania operacyjne organizowane przez Agencję oraz, w razie potrzeby, pozostają w kontakcie z siedzibą główną Agencji;
 - f) wspierają koordynatora oraz obserwatora lub obserwatorów praw podstawowych, którym powierzono monitorowanie działania operacyjnego, w ułatwianiu, w razie potrzeby, koordynacji i komunikacji między zespołami Agencji a odpowiednimi organami Republiki Mołdawii, a także we wszelkich odpowiednich zadaniach;
 - g) organizują wsparcie logistyczne związane z rozmieszczeniem członków zespołu oraz rozmieszczaniem i wykorzystaniem wyposażenia technicznego;
 - h) zapewniają wszelkie inne wsparcie logistyczne dotyczące obszaru operacyjnego, za który odpowiada dane biuro antenowe, w celu ułatwienia sprawnego przebiegu działań operacyjnych organizowanych przez Agencję;
 - i) zapewniają skuteczne zarządzanie wyposażeniem własnym Agencji na obszarach objętych jej działalnością, w tym jego ewentualną rejestrację oraz długoterminową konserwację tego wyposażenia i wszelkie niezbędne wsparcie logistyczne oraz

- j) wspierają inny personel lub inne działania Agencji w Republice Mołdawii, zgodnie z ustaleniami między Agencją a Republiką Mołdawii.
- 5. Agencja i Republika Mołdawii zapewniają najlepsze możliwe warunki do realizacji zadań powierzonych biurowemu.
 - 6. Republika Mołdawii udziela Agencji pomocy w zakresie zapewniania zdolności operacyjnej biura antenowego.

Artykuł 7

Koordynator

- 1. Bez uszczerbku dla roli biur antenowych, o których mowa w art. 6, dyrektor wykonawczy wyznacza spośród personelu statutowego Agencji jednego lub większą liczbę ekspertów, którzy są rozmieszczani jako koordynatorzy na potrzeby poszczególnych działań operacyjnych. Dyrektor wykonawczy informuje Republikę Mołdawii o wyznaczonej osobie.
- 2. Rolą koordynatora jest:
 - a) pełnienie roli pośrednika między Agencją, Republiką Mołdawii i członkami zespołu, a także zapewnianie w imieniu Agencji pomocy w zakresie wszelkich kwestii związanych z warunkami ich rozmieszczenia w ramach zespołów;
 - b) monitorowanie prawidłowej realizacji planu operacyjnego, w tym, we współpracy z obserwatorem lub obserwatorami praw podstawowych, w kwestii ochrony praw podstawowych, i składanie dyrektorowi wykonawczemu sprawozdań na ten temat;
 - c) działanie w imieniu Agencji w odniesieniu do wszystkich aspektów rozmieszczenia zespołów i składanie Agencji sprawozdań w odniesieniu do wszystkich tych aspektów oraz
 - d) wspieranie współpracy i koordynacji między Republiką Mołdawii a uczestniczącymi państwami członkowskimi.
- 3. W ramach działań operacyjnych dyrektor wykonawczy może upoważnić koordynatora do udzielenia wsparcia w rozwiązywaniu ewentualnych sporów dotyczących realizacji planu operacyjnego i rozmieszczenia zespołów.
- 4. Republika Mołdawii wydaje członkom zespołu jedynie polecenia zgodne z planem operacyjnym. Jeżeli koordynator uzna, że wydane członkom zespołu polecenia nie są zgodne z planem operacyjnym lub ze stosownymi zobowiązaniami prawnymi, natychmiast informuje o tym dyrektora wykonawczego oraz funkcjonariuszy Republiki Mołdawii pełniących rolę koordynatora. Dyrektor wykonawczy może zastosować odpowiednie środki, w tym podjąć decyzję o zawieszeniu lub zakończeniu działania operacyjnego, zgodnie z art. 18 niniejszej umowy.
- 5. Republika Mołdawii może upoważnić członków zespołu do działania w imieniu Republiki Mołdawii.

Artykuł 8

Prawa podstawowe

- 1. Pełniąc obowiązki wynikające z niniejszej umowy, Strony zobowiązują się działać zgodnie ze wszystkimi właściwymi instrumentami prawnymi dotyczącymi praw człowieka, w tym zgodnie z Europejską konwencją praw człowieka z 1950 r., Konwencją ONZ dotyczącą statusu uchodźców z 1951 r. oraz protokołem z 1967 r. do tej konwencji, Konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji rasowej z 1965 r., Międzynarodowym paktem praw obywatelskich i politycznych z 1966 r., Konwencją w sprawie likwidacji wszelkich form dyskryminacji kobiet z 1979 r., Konwencją ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur z 1984 r., Konwencją ONZ o prawach dziecka z 1989 r., Konwencją ONZ o prawach osób niepełnosprawnych z 2006 r. oraz Kartą praw podstawowych Unii Europejskiej.

2. Wykonując swoje zadania i korzystając ze swoich uprawnień, członkowie zespołu w pełni przestrzegają praw podstawowych, w tym prawa dostępu do procedur azylowych, oraz respektują godność człowieka, a także zwracają szczególną uwagę na osoby wymagające szczególnego traktowania. Wszelkie działania podjęte przez nich w ramach wykonywania ich zadań i korzystania z ich uprawnień są proporcjonalne do celu takich działań. Podczas wykonywania swoich zadań i korzystania ze swoich uprawnień nie mogą oni dyskryminować nikogo z jakichkolwiek powodów, takich jak płeć, rasa, kolor skóry, pochodzenie etniczne lub społeczne, cechy genetyczne, język, religia lub przekonania, poglądy polityczne lub wszelkie inne poglądy, przynależność do mniejszości narodowej, majątek, urodzenie, niepełnosprawność, wiek lub orientacja seksualna, zgodnie z art. 21 Karty.

Działania naruszające podstawowe prawa i wolności mogą być podejmowane przez członków zespołu w ramach wykonywania ich zadań lub korzystania z przysługujących im uprawnień wyłącznie wtedy, gdy jest to konieczne i proporcjonalne do celu takich działań, i muszą zapewniać poszanowanie istoty naruszanych podstawowych praw i wolności zgodnie z właściwym prawem międzynarodowym, unijnym i krajowym.

Postanowienie to stosuje się odpowiednio do całego personelu policji granicznej uczestniczącego w działaniu operacyjnym.

3. Urzędnik ds. praw podstawowych z ramienia Agencji monitoruje zgodność działań operacyjnych z właściwymi standardami w zakresie praw podstawowych. Urzędnik ten lub jego zastępca może przeprowadzić wizytę w państwie trzecim w miejscu prowadzenia działań operacyjnych. Opiniuje on również plany operacyjne i informuje dyrektora wykonawczego Agencji o możliwych naruszeniach praw podstawowych w ramach działania operacyjnego. Republika Mołdawii wspiera – na wniosek – działania urzędnika ds. praw podstawowych w zakresie monitorowania.

4. Strony postanawiają zapewnić forum konsultacyjnemu terminowy i skuteczny dostęp do wszystkich informacji dotyczących poszanowania praw podstawowych w odniesieniu do działań operacyjnych prowadzonych na mocy niniejszej umowy, w tym poprzez prowadzenie wizyt w obszarze operacyjnym.

5. Każda ze Stron dysponuje mechanizmem składania skarg służącym do rozpatrywania zarzutów dotyczących naruszeń praw podstawowych popełnionych przez personel podczas pełnienia obowiązków służbowych w ramach działań operacyjnych realizowanych na mocy niniejszej umowy.

Artykuł 9

Obserwatorzy praw podstawowych

1. Urzędnik ds. praw podstawowych z ramienia Agencji wyznacza co najmniej jednego obserwatora praw podstawowych dla każdego działania operacyjnego, aby między innymi pomagał i doradzał koordynatorowi.

2. Obserwator praw podstawowych monitoruje zgodność z prawami podstawowymi oraz udziela porad i pomocy w zakresie praw podstawowych podczas przygotowywania, prowadzenia i oceny odpowiednich działań operacyjnych. Jego zadania obejmują w szczególności:

- a) obserwowanie przygotowywania planów operacyjnych i składanie sprawozdań urzędnikowi ds. praw podstawowych, aby umożliwić mu wykonywanie jego zadań przewidzianych w rozporządzeniu (UE) 2019/1896;
- b) przeprowadzanie wizyt, w tym wizyt długoterminowych, w miejscach prowadzenia działań operacyjnych;
- c) współpracę i pozostawanie w kontakcie z koordynatorem oraz udzielanie mu porad i pomocy;
- d) informowanie koordynatora i składanie sprawozdań urzędnikowi ds. praw podstawowych na temat wszelkich ewentualnych naruszeń praw podstawowych podczas działania operacyjnego oraz
- e) uczestniczenie w ocenie działania operacyjnego, o której mowa w art. 4 ust. 3 lit. i).

3. Obserwatorzy praw podstawowych mają dostęp do wszystkich obszarów, na których prowadzone jest dane działanie operacyjne, oraz do wszystkich dokumentów istotnych z punktu widzenia przeprowadzenia tego działania.

4. Podczas przebywania na obszarze operacyjnym obserwatorzy praw podstawowych noszą insygnia pozwalające na jednoznaczne zidentyfikowanie ich jako obserwatorów praw podstawowych.

Artykuł 10

Członkowie zespołu

1. Członkowie zespołu są upoważnieni do wykonywania zadań opisanych w planie operacyjnym.

2. Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołu przestrzegają przepisów ustawowych i wykonawczych Republiki Mołdawii, a także obowiązującego prawa Unii i prawa międzynarodowego.

3. Członkowie zespołu mogą wykonywać zadania i korzystać z uprawnień na terytorium Republiki Mołdawii jedynie na polecenie i w obecności organów zarządzania granicami Republiki Mołdawii. Republika Mołdawii może upoważnić członków zespołu do wykonywania określonych zadań lub korzystania ze szczególnych uprawnień na terytorium Republiki Mołdawii pod nieobecność organów zarządzania granicami pod warunkiem wyrażenia zgody odpowiednio przez Agencję lub rodzime państwo członkowskie.

4. Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołu będący członkami personelu statutowego Agencji noszą mundur stałej służby Europejskiej Straży Granicznej i Przybrzeżnej, chyba że plan operacyjny stanowi inaczej.

Podczas wykonywania zadań i korzystania z uprawnień członkowie zespołu niebędący członkami personelu statutowego Agencji noszą swój mundur krajowy, chyba że plan operacyjny stanowi inaczej.

Podczas pełnienia służby członkowie zespołu noszą również na umundurowaniu widoczny identyfikator oraz niebieską opaskę z insygniami Unii Europejskiej i Agencji.

5. Republika Mołdawii upoważnia odpowiednich członków zespołu do wykonywania w ramach działania operacyjnego zadań wymagających użycia siły, w tym do noszenia i używania broni służbowej, amunicji i innego wyposażenia, zgodnie z odpowiednimi postanowieniami planu operacyjnego.

— Członkowie zespołu będący członkami personelu statutowego Agencji mogą nosić wyposażenie, broń służbową, amunicję i inne środki przymusu za zgodą Agencji.

— Członkowie zespołu niebędący członkami personelu statutowego Agencji mogą nosić wyposażenie, broń służbową, amunicję i inne środki przymusu za zgodą właściwego rodzimego państwa członkowskiego.

6. Użycie siły, w tym noszenie i używanie broni służbowej, amunicji i innego wyposażenia, musi być zgodne z prawem krajowym Republiki Mołdawii oraz odbywać się w obecności organów zarządzania granicami Republiki Mołdawii. Republika Mołdawii może upoważnić członków zespołu do użycia siły także pod nieobecność organów zarządzania granicami Republiki Mołdawii.

— W przypadku członków zespołu będących członkami personelu statutowego Agencji takie upoważnienie do użycia siły pod nieobecność organów zarządzania granicami Republiki Mołdawii wymaga zgody Agencji.

— W przypadku członków zespołu niebędących członkami personelu statutowego Agencji takie upoważnienie do użycia siły pod nieobecność organów zarządzania granicami Republiki Mołdawii wymaga zgody właściwego rodzimego państwa członkowskiego.

Użycie siły przez członków zespołu jest możliwe tylko wtedy, gdy jest konieczne i proporcjonalne oraz w pełni zgodne z obowiązującym prawem unijnym, międzynarodowym i krajowym, w tym w szczególności z wymogami określonymi w załączniku V do rozporządzenia (UE) 2019/1896.

7. Przed rozmieszczeniem członków zespołu Agencja informuje Republikę Mołdawii o tym, jaką broń służbową, amunicję i inne wyposażenie mają oni prawo posiadać zgodnie z ust. 5 niniejszego artykułu. Republika Mołdawii może zakazać noszenia pewnych rodzajów broni służbowej, amunicji i innego wyposażenia, pod warunkiem że na mocy prawa krajowego taki sam zakaz obowiązuje jej własne organy zarządzania granicami. Przed rozmieszczeniem członków zespołu Republika Mołdawii informuje Agencję o dopuszczalnych rodzajach broni służbowej, amunicji i wyposażenia oraz o warunkach ich użycia. Agencja udostępnia te informacje państwu członkowskiemu.

Na wniosek Agencji Republika Mołdawii podejmuje niezbędne kroki w celu wydania wszelkich niezbędnych zezwoleń na broń oraz dokumentów dopuszczających przywóz, wywóz, transport i przechowywanie broni, amunicji i innego wyposażenia, którym dysponują członkowie zespołu.

8. Broń służbowa, amunicja i wyposażenie mogą zostać użyte w uzasadnionej obronie własnej oraz w uzasadnionej obronie członków zespołu lub innych osób, zgodnie z prawem krajowym Republiki Mołdawii oraz z odpowiednimi zasadami prawa międzynarodowego i unijnego.

9. Republika Mołdawii może upoważnić członków zespołu do korzystania z jej krajowych baz danych, jeżeli jest to konieczne do wypełnienia celów operacyjnych określonych w planie operacyjnym. Republika Mołdawii zapewnia skuteczny i efektywny dostęp do takich baz danych.

Przed rozmieszczeniem członków zespołu Republika Mołdawii informuje Agencję o tym, z jakich krajowych baz danych mogą oni korzystać.

Członkowie zespołu korzystają wyłącznie z tych danych, które są niezbędne do wykonywania ich zadań i korzystania przez nich z uprawnień. Korzystanie z baz danych odbywa się zgodnie z krajowym prawem ochrony danych w Republice Mołdawii oraz z niniejszą umową.

10. W celu realizacji działań operacyjnych Republika Mołdawii wyznacza funkcjonariuszy policji granicznej, którzy potrafią i chcą porozumiewać się w języku angielskim, do pełnienia roli koordynatora w imieniu Republiki Mołdawii.

Artykuł 11

Przywileje i immunitety w zakresie mienia, funduszy, aktywów i operacji Agencji

1. Wszelkie lokale i budynki Agencji w Republice Mołdawii są nienaruszalne. Nie podlegają rewizji, rekwizycji, konfiskacie ani wywłaszczeniu.

2. Mienie i aktywa Agencji, w tym środki transportu, środki komunikacji, archiwa, wszelka korespondencja, dokumenty, dokumenty tożsamości i aktywa finansowe, są nienaruszalne.

3. Aktywa Agencji obejmują aktywa będące własnością lub współwłasnością państwa członkowskiego, czarterowane lub dzierżawione przez państwo członkowskie i oferowane Agencji. Od chwili objęcia ich przez jednego lub większą liczbę przedstawicieli właściwych organów krajowych aktywa te są traktowane jako pozostające w służbie rządu i dopuszczone do takiego przeznaczenia.

4. W stosunku do Agencji nie mogą zostać przedsięwzięte żadne środki egzekucyjne. Mienie i aktywa Agencji nie podlegają żadnym środkom przymusu administracyjnego ani sądowego. Mienie Agencji nie podlega zajęciu w celu wykonania wyroku, postanowienia lub nakazu sądowego.

5. Republika Mołdawii zezwala na wprowadzanie i usuwanie przedmiotów i wyposażenia rozmieszczonych przez Agencję w Republice Mołdawii do celów operacyjnych.

6. Agencja jest zwolniona z wszelkich ceł, zakazów i ograniczeń przywozowych i wywozowych w stosunku do przedmiotów przeznaczonych do jej użytku służbowego.

Artykuł 12

Przywileje i immunitety członków zespołu

1. Członkowie zespołu nie podlegają aresztowaniu ani zatrzymaniu w żadnej formie w Republice Mołdawii ani przez organy Republiki Mołdawii.
2. Członkowie zespołu nie podlegają żadnym formom dochodzenia ani postępowania sądowego prowadzonego w Republice Mołdawii lub przez organy Republiki Mołdawii, z wyjątkiem okoliczności, o których mowa w ust. 3 i 4 niniejszego artykułu.
3. Członkowie zespołów korzystają z immunitetu od jurysdykcji karnej Republiki Mołdawii niezależnie od okoliczności.

Immunitet od jurysdykcji karnej Republiki Mołdawii członków zespołu będących członkami personelu statutowego Agencji może zostać uchylony przez dyrektora wykonawczego Agencji.

Immunitet od jurysdykcji karnej Republiki Mołdawii członków zespołu niebędących członkami personelu statutowego Agencji może zostać uchylony przez właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego.

Uchylenie immunitetu musi zostać wyrażone jednoznacznie, na piśmie.

4. Członkowie zespołu korzystają z immunitetu od jurysdykcji cywilnej i administracyjnej Republiki Mołdawii w odniesieniu do wszystkich działań podejmowanych przez nich podczas pełnienia obowiązków służbowych.

Jeżeli przed sądem w Republice Mołdawii wszczęto postępowanie cywilne lub administracyjne przeciwko członkowi zespołu, właściwe organy Republiki Mołdawii natychmiast powiadamiają o tym dyrektora wykonawczego Agencji.

Przed wszczęciem takiego postępowania sądowego dyrektor wykonawczy Agencji przedkłada sądowi dokument poświadczający, czy działanie, o którym mowa, zostało podjęte przez członków zespołu podczas pełnienia obowiązków służbowych. Jeżeli działanie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, postępowania nie wszczyna się. Jeżeli działanie nie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych, postępowanie może być kontynuowane. Poświadczenie dyrektora wykonawczego Agencji jest wiążące dla jurysdykcji Republiki Mołdawii i państwo to nie może go zakwestionować.

Wszczęcie postępowania przez członków zespołu uniemożliwia im powoływanie się na immunitet jurysdykcyjny w stosunku do powództw wzajemnych powiązanych bezpośrednio z powództwem głównym.

5. Pomieszczenia, lokale mieszkalne, środki transportu i środki komunikacji oraz inne posiadane przedmioty, w tym wszelka korespondencja, dokumenty, dokumenty tożsamości i majątek członków zespołu, są nienaruszalne, z wyjątkiem sytuacji przedsięwzięcia środków egzekucyjnych dozwolonych na podstawie ust. 9 niniejszego artykułu.
6. Republika Mołdawii ponosi odpowiedzialność za wszelkie szkody wyrządzone osobom trzecim przez członków zespołu podczas pełnienia obowiązków służbowych.
7. Jeżeli szkoda została wyrządzona wskutek rażącego niedbalstwa lub z winy umyślnej lub jeżeli przedmiotowe działanie nie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych przez członka zespołu będącego członkiem personelu statutowego Agencji, Republika Mołdawii może zażądać – za pośrednictwem dyrektora wykonawczego Agencji – wypłaty odszkodowania przez Agencję.

Jeżeli szkoda została wyrządzona wskutek rażącego niedbalstwa lub z winy umyślnej lub jeżeli przedmiotowe działanie nie zostało podjęte podczas pełnienia obowiązków służbowych przez członka zespołu niebędącego członkiem personelu statutowego Agencji, Republika Mołdawii może zażądać – za pośrednictwem dyrektora wykonawczego Agencji – wypłaty odszkodowania przez właściwe rodzime państwo członkowskie.

8. Członkowie zespołu nie są zobowiązani do składania zeznań w charakterze świadka w postępowaniu sądowym w Republice Mołdawii.

9. W stosunku do członków zespołu nie mogą być przewidziane żadne środki egzekucyjne z wyjątkiem przypadków, w których wszczęto przeciwko nim postępowanie cywilne niepowiązane z obowiązkami służbowymi. Mienie członków zespołu nie podlega zajęciu w celu wykonania wyroku, postanowienia lub nakazu sądowego, jeżeli dyrektor wykonawczy Agencji poświadczy, iż jest ono niezbędne członkom zespołu do pełnienia obowiązków służbowych. W postępowaniu cywilnym członkowie zespołu nie podlegają ograniczeniu wolności osobistej ani innym środkom przymusu.

10. W zakresie usług świadczonych na rzecz Agencji członkowie zespołu podlegają zwolnieniom od przepisów o ubezpieczeniach społecznych, które mogą obowiązywać w Republice Mołdawii.

11. Dochody i wynagrodzenie wypłacane członkom zespołu przez Agencję lub rodzime państwa członkowskie, jak również wszelkie inne dochody członków zespołu pochodzące spoza Republiki Mołdawii, nie podlegają opodatkowaniu w Republice Mołdawii w żadnej formie.

12. Republika Mołdawii zezwala na przywóz przedmiotów przeznaczonych do osobistego użytku członków zespołu i udziela zwolnienia z wszelkich ceł, podatków i innych związanych z tym należności, z wyjątkiem należności za przechowywanie, przewóz i podobne usługi w odniesieniu do takich przedmiotów. Republika Mołdawii zezwala również na wywóz takich przedmiotów.

13. Osobisty bagaż członków zespołu jest zwolniony z kontroli, chyba że istnieją poważne podstawy do przypuszczenia, że zawiera on przedmioty, które nie są przeznaczone do osobistego użytku członków zespołu, lub przedmioty, których przywóz lub wywóz jest zabroniony przez przepisy Republiki Mołdawii lub które podlegają przepisom tego państwa w zakresie kwarantanny. Kontrola takiego bagażu osobistego jest przeprowadzana jedynie w obecności danych członków zespołu lub upoważnionego przedstawiciela Agencji.

14. Agencja i Republika Mołdawii wyznaczają stale dostępne punkty kontaktowe, odpowiedzialne za wymianę informacji i natychmiastową reakcję w przypadku, gdy działanie członka zespołu może stanowić naruszenie prawa karnego, a także odpowiedzialne za wymianę informacji i działania operacyjne w związku z wszelkimi postępowaniami cywilnymi i administracyjnymi przeciwko członkowi zespołu.

Do czasu podjęcia działań przez właściwe organy rodzimego państwa członkowskiego w stosunku do zarzucanych przestępstw, w odniesieniu do których Agencja lub Republika Mołdawii mają interes prawny, Agencja i Republika Mołdawii udzielają sobie wzajemnej pomocy w prowadzeniu niezbędnych dochodzeń i postępowań, w zakresie zadań takich jak identyfikacja świadków oraz gromadzenie i przedstawianie dowodów, w tym składanie wniosków o uzyskanie i – w stosownych przypadkach – przekazanie przedmiotów związanych z zarzucanym przestępstwem. Przekazane przedmioty mogą podlegać obowiązkowi zwrotu na zasadach określonych przez właściwy organ, który je dostarczył.

Artykuł 13

Ranni lub zmarli członkowie zespołu

1. Nie naruszając postanowień art. 12, dyrektor wykonawczy ma prawo objąć nadzorem odsyłanie rannych lub zmarłych członków zespołu oraz ich mienia osobistego do państwa pochodzenia i podjąć w tym celu stosowne kroki.
2. Sekcję zwłok zmarłego członka zespołu przeprowadza się wyłącznie za wyraźną zgodą właściwego rodzimego państwa członkowskiego i w obecności przedstawiciela Agencji lub właściwego rodzimego państwa członkowskiego.
3. Republika Mołdawii i Agencja współpracują w jak najszerszym zakresie w celu szybkiego odsyłania rannych lub zmarłych członków zespołu do państwa pochodzenia.

Artykuł 14

Dokument akredytacyjny

1. Agencja wydaje każdemu członkowi zespołu dokument sporządzony w językach rumuńskim i angielskim do celów identyfikacji wobec krajowych organów Republiki Mołdawii oraz jako dowód na to, że jego posiadacz jest uprawniony do wykonywania zadań i korzystania z uprawnień, o których mowa w art. 10 niniejszej umowy oraz w planie operacyjnym („dokument akredytacyjny”).

2. Dokument akredytacyjny zawiera następujące informacje dotyczące członka personelu: imię, nazwisko i obywatelstwo, stopień służbowy lub nazwę stanowiska, aktualne zdjęcie w formacie cyfrowym i zadania, do realizacji których jest upoważniony w czasie rozmieszczenia.
3. Do celów identyfikacji wobec krajowych organów Republiki Mołdawii członkowie zespołu są zobowiązani do noszenia dokumentu akredytacyjnego przy sobie przez cały czas.
4. Do dnia wygaśnięcia dokumentu akredytacyjnego Republika Mołdawii uznaje go – w połączeniu z ważnym dokumentem podróży – za umożliwiający danemu członkowi zespołu wjazd do Republiki Mołdawii i pobyt w tym państwie bez konieczności posiadania wizy, wcześniejszego zezwolenia lub jakiegokolwiek innego dokumentu.
5. Po zakończeniu okresu rozmieszczenia dokument akredytacyjny zwracany jest Agencji. Informuje się o tym właściwe organy Republiki Mołdawii.

Artykuł 15

Stosowanie postanowień do członków personelu Agencji, którzy nie zostali rozmieszczeni jako członkowie zespołu

Art. 12, 13 i 14 stosuje się odpowiednio do całego rozmieszczonego w Republice Mołdawii personelu Agencji, którego członkowie nie są członkami zespołu – w tym do obserwatorów praw podstawowych i personelu statutowego Agencji rozmieszczonego w biurach antenowych.

Artykuł 16

Ochrona danych osobowych

1. Przekazywanie danych osobowych może mieć miejsce wyłącznie, gdy jest to niezbędne do wykonania niniejszej umowy przez właściwe organy Republiki Mołdawii lub Agencję. Przetwarzanie danych osobowych przez organ w konkretnej sprawie, w tym przekazywanie takich danych osobowych drugiej Stronie, podlega przepisom o ochronie danych mającym zastosowanie do tego organu. Warunkiem wstępnym każdego przekazania danych jest zapewnienie przez Stronę następujących minimalnych zabezpieczeń:

- a) dane osobowe muszą być przetwarzane zgodnie z prawem, rzetelnie i w sposób przejrzysty dla osoby, której dotyczą;
- b) dane osobowe muszą być zbierane w konkretnym, wyraźnym i prawnie uzasadnionym celu związanym z wykonaniem niniejszej umowy i nie mogą być dalej przetwarzane przez organ przekazujący ani organ przyjmujący w sposób niezgodny z tym celem;
- c) dane osobowe muszą być adekwatne, stosowne oraz ograniczone do tego, co jest konieczne do realizacji celu, w jakim zostały zebrane lub w jakim są przetwarzane; w szczególności dane osobowe przekazywane zgodnie z prawem właściwym dla organu przekazującego mogą dotyczyć wyłącznie następujących informacji dotyczących członków zespołów, pracowników Agencji, odpowiednich obserwatorów lub członków programów wymiany pracowników:
 - imię,
 - nazwisko,
 - data urodzenia,
 - obywatelstwo,
 - stopień służbowy,
 - strona dokumentu podróży z danymi właściciela,
 - dokument akredytacyjny,
 - zdjęcie w dokumencie tożsamości/paszporcie/dokumencie akredytacyjnym,
 - adres e-mail,
 - numer telefonu komórkowego,
 - dane dotyczące broni,
 - czas trwania rozmieszczenia,

- miejsce rozmieszczenia,
 - numer identyfikacyjny statku powietrznego lub jednostki pływającej,
 - data przybycia,
 - port lotniczy/przeście graniczne przybycia,
 - numer lotu (przylot),
 - data wyjazdu,
 - port lotniczy/przeście graniczne wyjazdu,
 - numer lotu (wylot),
 - rodzime państwo członkowskie/państwo trzecie,
 - organ rozmieszczający,
 - zadania/profil operacyjny,
 - środek transportu,
 - trasa;
- d) dane osobowe muszą być prawidłowe i w razie konieczności aktualizowane;
- e) dane osobowe muszą być przechowywane w formie umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, przez okres nie dłuższy niż jest to niezbędne do celu, w jakim zostały zebrane lub w jakim są przetwarzane;
- f) dane osobowe muszą być przetwarzane w sposób zapewniający ich odpowiednie bezpieczeństwo, z uwzględnieniem szczególnych zagrożeń związanych z przetwarzaniem, w tym ochrony przed niedozwolonym lub niezgodnym z prawem przetwarzaniem oraz przypadkową utratą, zniszczeniem lub uszkodzeniem, przy użyciu odpowiednich środków technicznych lub organizacyjnych („naruszenie ochrony danych”). Strona otrzymująca podejmuje odpowiednie kroki, by zaradzić wszelkim naruszeniom ochrony danych, i powiadamia o takim naruszeniu Stronę przekazującą bez zbędnej zwłoki, w ciągu 72 godzin;
- g) zarówno organ przekazujący dane osobowe, jak i ten, który je przyjmuje, w razie potrzeby podejmują wszelkie uzasadnione kroki w celu bezzwłocznego zapewnienia sprostowania lub usunięcia danych osobowych, w przypadku gdy ich przetwarzanie nie jest zgodne z postanowieniami niniejszego artykułu, zwłaszcza w przypadku gdy nie są one adekwatne, stosowne, prawidłowe lub gdy wykraczają poza cel ich przetwarzania. Obejmuje to także powiadomienie drugiej Strony o wszelkich przypadkach sprostowania lub usunięcia danych;
- h) na wniosek organu przekazującego organ przyjmujący informuje o sposobie wykorzystania otrzymanych danych;
- i) dane osobowe mogą być przekazywane wyłącznie następującym właściwym organom:
- Agencji,
 - policji granicznej,
 - Ministerstwu Spraw Wewnętrznych Republiki Mołdawii,
 - Ministerstwu Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej Republiki Mołdawii.
- Dalsze przekazanie danych innym organom wymaga uprzedniej zgody organu przekazującego;
- j) właściwe organy przekazujące i otrzymujące dane osobowe są zobowiązane do prowadzenia pisemnego rejestru przekazywanych i otrzymywanych danych;
- k) powołuje się niezależny organ nadzorczy, czuwający nad przestrzeganiem przepisów w zakresie ochrony danych i uprawniony do kontrolowania rejestrów danych; osobom, których dane dotyczą, przysługuje prawo wnoszenia skarg do organu nadzoru oraz otrzymania odpowiedzi bez zbędnej zwłoki;
- l) osobom, których dane dotyczą, przysługuje prawo otrzymywania informacji na temat przetwarzania tych danych, dostępu do nich oraz sprostowania lub usunięcia nieprawidłowych lub przetwarzanych niezgodnie z prawem danych, z zastrzeżeniem niezbędnych i proporcjonalnych ograniczeń uzasadnionych ważnym interesem publicznym oraz
- m) w przypadku naruszenia wyżej wymienionych zabezpieczeń osobom, których dane dotyczą, przysługuje prawo do skutecznych administracyjnych i sądowych środków zaskarżenia.

2. Każda ze Stron będzie przeprowadzać okresowe przeglądy polityk i procedur wdrażających niniejsze postanowienie. Na wniosek drugiej Strony Strona, która otrzymała wniosek, dokona przeglądu swojej polityki i procedur w zakresie przetwarzania danych osobowych w celu ustalenia i potwierdzenia, że zabezpieczenia przewidziane w niniejszym postanowieniu zostały skutecznie wdrożone. Wyniki przeglądu zostaną w rozsądnym terminie przekazane Stronie, która o taki przegląd wystąpiła.
3. Zabezpieczenia ochrony danych określone w niniejszej umowie będą podlegały nadzorowi Europejskiego Inspektora Ochrony Danych i Krajowego Ośrodka Ochrony Danych Osobowych Republiki Mołdawii.
4. Strony będą współpracować z Europejskim Inspektorem Ochrony Danych jako organem nadzorczym Agencji.
5. Na koniec każdego działania operacyjnego Strony sporządzają wspólne sprawozdanie w sprawie stosowania niniejszego artykułu. Sprawozdanie to przekazywane jest urzędnikowi ds. praw podstawowych z ramienia Agencji i inspektorowi ochrony danych Agencji, a także Krajowemu Ośrodkowi Ochrony Danych Osobowych Republiki Mołdawii.

Artykuł 17

Wymiana informacji niejawnych i szczególnie chronionych informacji jawnych

1. Każda wymiana lub rozpowszechnianie informacji niejawnych w ramach niniejszej umowy wymaga zawarcia odrębnego porozumienia administracyjnego między Agencją a odpowiednimi organami Republiki Mołdawii, po uprzednim otrzymaniu zgody Komisji Europejskiej.
2. Każda wymiana szczególnie chronionych informacji jawnych w ramach niniejszej umowy:
 - a) jest prowadzona przez Agencję zgodnie z art. 9 ust. 5 decyzji Komisji (UE, Euratom) 2015/443 ⁽³⁾;
 - b) zostaje objęta przez Stronę otrzymującą informacje stopniem ochrony równoważnym pod względem poufności, integralności i dostępności stopniowi ochrony zapewnianemu przez środki zastosowane do tych informacji przez Stronę przekazującą informacje oraz
 - c) odbywa się za pośrednictwem systemu wymiany informacji spełniającego kryteria dostępności, poufności i integralności dla szczególnie chronionych informacji jawnych, takiego jak sieć komunikacyjna, o której mowa w art. 14 rozporządzenia.
3. Strony zobowiązują się przestrzegać praw własności intelektualnej odnośnie do wszelkich danych przetwarzanych w ramach niniejszej umowy.

Artykuł 18

Decyzja o zawieszeniu, zakończeniu lub wycofaniu finansowania działania operacyjnego

1. Jeżeli warunki realizacji działania operacyjnego nie są już spełnione, dyrektor wykonawczy Agencji kończy takie działanie po uprzednim poinformowaniu Republiki Mołdawii na piśmie.
2. Jeżeli Republika Mołdawii nie przestrzega postanowień niniejszej umowy lub planu operacyjnego, dyrektor wykonawczy Agencji może wycofać finansowanie danego działania operacyjnego, zawiesić je lub je zakończyć po uprzednim poinformowaniu Republiki Mołdawii na piśmie.
3. Jeżeli nie można zagwarantować bezpieczeństwa któregokolwiek z uczestników działania operacyjnego rozmieszczonych w Republice Mołdawii, dyrektor wykonawczy Agencji może zawiesić lub zakończyć takie działanie operacyjne lub jego elementy.

⁽³⁾ Decyzja Komisji (UE, Euratom) 2015/443 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie bezpieczeństwa w Komisji (Dz.U. UE L 72 z 17.3.2015, s. 41).

4. Jeżeli dyrektor wykonawczy Agencji uzna, że w związku z działaniem operacyjnym prowadzonym na podstawie niniejszej umowy miały miejsce lub mogą mieć miejsce naruszenia praw podstawowych lub zobowiązań w zakresie ochrony międzynarodowej, które mają poważny charakter lub mogą się powtarzać, wycofuje finansowanie danego działania lub zawiesza albo kończy dane działanie po uprzednim poinformowaniu Republiki Mołdawii.

5. Republika Mołdawii może zwrócić się do dyrektora wykonawczego Agencji o zawieszenie lub zakończenie działania operacyjnego, jeżeli członek zespołu nie przestrzega postanowień niniejszej umowy lub planu operacyjnego. Wniosek taki sporządza się na piśmie, z uzasadnieniem.

6. Zawieszenie, zakończenie lub wycofanie finansowania na podstawie niniejszego artykułu staje się skuteczne z dniem powiadomienia Republiki Mołdawii. Nie wpływa ono na żadne prawa ani obowiązki wynikające ze stosowania niniejszej umowy lub planu operacyjnego przed takim zawieszeniem, zakończeniem lub wycofaniem finansowania.

Artykuł 19

Zwalczanie nadużyć finansowych

1. Republika Mołdawii natychmiast powiadamia Agencję, Prokuraturę Europejską lub Europejski Urząd ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych, jeżeli dowie się o istnieniu wiarygodnych podejrzeń dotyczących nadużyć finansowych, korupcji lub innych nielegalnych działań, które mogą naruszać interesy Unii Europejskiej.

2. W przypadku gdy takie podejrzania dotyczą środków finansowych Unii Europejskiej wydatkowanych w związku z niniejszą umową, Republika Mołdawii zapewnia Europejskiemu Urzędowi ds. Zwalczania Nadużyć Finansowych lub Prokuraturze Europejskiej wszelką niezbędną pomoc w odniesieniu do działań dochodzeniowych prowadzonych na jej terytorium, w tym w zakresie ułatwiania przesłuchań, kontroli na miejscu i inspekcji (w tym dostępu do systemów informacyjnych i baz danych w Republice Mołdawii); oraz w zakresie ułatwiania dostępu do wszelkich istotnych informacji dotyczących technicznego i finansowego zarządzania sprawami finansowanymi częściowo lub w całości przez Unię Europejską.

Artykuł 20

Wykonanie niniejszej umowy

1. Po stronie Republiki Mołdawii niniejszą umowę wykonuje policja graniczna.

2. Po stronie Unii Europejskiej niniejszą umowę wykonuje Agencja.

Artykuł 21

Rozstrzyganie sporów

1. Wszystkie spory zaistniałe w związku ze stosowaniem niniejszej umowy są rozpatrywane wspólnie przez przedstawicieli Agencji oraz właściwe organy Republiki Mołdawii.

2. W przypadku braku wcześniejszego rozstrzygnięcia spory dotyczące wykładni lub stosowania niniejszej umowy rozstrzyga się wyłącznie na drodze negocjacji pomiędzy Stronami.

Artykuł 22

Wejście w życie, tymczasowe stosowanie, zmiany, czas obowiązywania, zawieszenie i rozwiązanie umowy

1. Niniejsza umowa podlega ratyfikacji, przyjęciu lub zatwierdzeniu przez Strony zgodnie z ich wewnętrznymi procedurami prawnymi. Strony powiadamiają się wzajemnie o zakończeniu procedur niezbędnych do tego celu.

2. Niniejsza umowa wchodzi w życie pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po dniu, w którym Strony powiadomią się wzajemnie o zakończeniu wewnętrznych procedur prawnych zgodnie z ust. 1 niniejszego artykułu.

Niniejszą umowę stosuje się tymczasowo od dnia jej podpisania do czasu zakończenia procedur niezbędnych do jej wejścia w życie.

3. Niniejsza umowa może zostać zmieniona wyłącznie na piśmie za obopólną zgodą Stron.

4. Niniejsza umowa została zawarta na czas nieokreślony. Umowa może zostać rozwiązana lub zawieszona w formie pisemnej za obopólną zgodą Stron lub jednostronnie przez jedną ze Stron.

W tym ostatnim przypadku Strona zamierzająca wypowiedzieć lub zawiesić umowę powiadamia drugą Stronę na piśmie. Jednostronne wypowiedzenie lub zawieszenie niniejszej umowy staje się skuteczne pierwszego dnia drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym dokonano powiadomienia.

5. Powiadomienia dokonywane zgodnie z niniejszym artykułem przekazywane są, w przypadku Unii Europejskiej, do Sekretarza Generalnego Rady Unii Europejskiej, a w przypadku Republiki Mołdawii – do Ministerstwa Spraw Zagranicznych i Integracji Europejskiej.

Sporządzono w językach: angielskim, bułgarskim, chorwackim, czeskim, duńskim, estońskim, fińskim, francuskim, greckim, hiszpańskim, irlandzkim, litewskim, łotewskim, maltańskim, niderlandzkim, niemieckim, polskim, portugalskim, rumuńskim, słowackim, słoweńskim, szwedzkim, węgierskim i włoskim, a teksty w każdym z tych języków są jednakowo autentyczne.

NA DOWÓD CZEGO niżej podpisani pełnomocnicy, należycie do tego upoważnieni, podpisali niniejszą umowę.

Съставено в Брюксел на седемнадесети март две хиляди двадесет и втора година.

Hecho en Bruselas, el diecisiete de marzo de dos mil veintidós.

V Bruselu dne sedmnáctého března dva tisíce dvacet dva.

Udfærdiget i Bruxelles den syttende marts to tusind og toogtyve.

Geschehen zu Brüssel am siebzehnten März zweitausendzweiundzwanzig.

Kahe tuhande kahekümne teise aasta märtsikuu seitsmeteistkümnendal päeval Brüsselis.

Έγινε στις Βρυξέλλες, στις δέκα εφτά Μαρτίου δύο χιλιάδες είκοσι δύο.

Done at Brussels on the seventeenth day of March in the year two thousand and twenty two.

Fait à Bruxelles, le dix-sept mars deux mille vingt-deux.

Arna dhéanamh sa Bhruiséil, an seachtú lá déag de Mhárta sa bhliain dhá mhíle fiche agus a dó.

Sastavljeno u Bruxellesu sedamnaestog ožujka godine dvije tisuće dvadeset druge.

Fatto a Bruxelles, addì diciassette marzo duemilaventidue.

Briselē, divi tūkstoši divdesmit otrā gada septiņpadsmitajā martā.

Priimta du tūkstančiai dvidešimt antrų metų kovo septynioliktą dieną Briuselyje.

Kelt Brüsszelben, a kétezer-huszonkettedik év március havának tizenhetedik napján.

Magħmul fi Brussell, fis-sbatax-il jum ta' Marzu fis-sena elfejn u tnejn u għoxrin.

Gedaan te Brussel, zeventien maart tweeduizend tweeëntwintig.

Sporządzono w Brukseli dnia siedemnastego marca roku dwa tysiące dwudziestego drugiego.

Feito em Bruxelas, em dezassete de março de dois mil e vinte e dois.

Întocmit la Bruxelles la șaptesprezece martie două mii douăzeci și doi.

V Bruseli sedemnásteho marca dvetisícdvadsaťdva.

V Bruslju, sedemnajstega marca dva tisoč dvaindvajset.

Tehty Brysselissä seitsemäntenätoista päivänä maaliskuuta vuonna kaksituhattakaksikymmentäkaksi.

Som skedde i Bryssel den sjuttonde mars år tjugohundratjugotvå.

За Европейския съюз
 Por la Unión Europea
 Za Evropskou unii
 For Den Europæiske Union
 Für die Europäische Union
 Euroopa Liidu nimel
 Για την Ευρωπαϊκή Ένωση
 For the European Union
 Pour l'Union européenne
 Thar ceann an Aontais Eorpaigh
 Za Europsku uniju
 Per l'Unione europea
 Eiropas Savienības vārdā –
 Europos Sąjungos vardu
 Az Európa Unió részéről
 Ghall-Unjoni Ewropea
 Voor de Europese Unie
 W imieniu Unii Europejskiej
 Pela União Europeia
 Pentru Uniunea Europeană
 Za Európsku úniu
 Za Evropsko unijo
 Euroopan unionin puolesta
 För Europeiska unionen

Pese

За Република Молдова
 Por la República de Moldavia
 Za Moldavskou republiku
 For Republikken Moldova
 Für die Republik Moldau
 Moldova Vabariigi nimel
 Για τη Δημοκρατία της Μολδαβίας
 For the Republic of Moldova
 Pour la République de Moldavie
 Thar ceann Phoblacht na Moldóive
 Za Republiku Moldovu
 Per la Repubblica di Moldova
 Moldovas Republikas vārdā –
 Moldovas Respublikos vardu
 A Moldovai Köztársaság részéről
 Ghar-Repubblika tal-Moldova
 Voor de Republiek Moldavië
 W imieniu Republiki Mołdawii
 Pela República da Moldova
 Pentru Republica Moldova
 Za Moldavskú republiku
 Za Republika Moldavijo
 Moldovan tasavallan puolesta
 För Republiken Moldavien